ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 207 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) Petek, 31. avgusta, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečne L 6.50 več. — Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (58 mm): za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, Oglasi na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 68-04. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po podpisu Kelloggove pogodbe

V PRAGI, 28. avg. 1928.

Med državami, ki so podpisale Kelloggovo pogodbo proti vojni kot prve njene podpisnice, se nahaja poleg evropskih velesil, Amerike in Japonske ter Poljske in Belgije tudi Čehoslovaška. Kot znano, so vse te tri manjše države podpisnice tudi locarnskih pogodb z Nemčijo in kot take so bile povabljene, da položijo svoj podpis poleg že omenjenih svetovnih držav.

Kljub tej okoliščini pa se v čehoslovaški javnosti smatra to dejstvo povsem upravičeno za velik diplomatičen uspeh zunanjega ministra Beneša. On je namreč prvi opozoril državnega tajnika Zedinjenih držav na potrebo, da bi se k prvemu podpisu protivojne pogodbe pritegnile vse one države, ki so podpisale gori omenjene locarnske pogodbe, namreč poleg Italije, Nemčije, Francije in Anglije tudi še Čehoslovaška, Poljska in Belgija. Predlog dr. Beneša je bil sprejet toliko s strani Amerike kot s strani evropskih velesil in tako je prišlo do tega, da sta med signatarnimi državami te pogodbe tudi dve slovanski državi — Poljska in Čehoslovaška.

Povsem naravno je torej, da pospremljajo vsi vodilni čehoslovaški listi ta dogodek z obširnimi komentarji, poudarjajoč njegov veliki pomen toliko s čisto čehoslovaškega kakor tudi s splošno-mednarodnega stališča. Naslednji pogled najznačilnejših izraženih mnenj bo pokazal čitatelju, kako se nova pogodba presoja v eni izmed signatarnih držav. V njih se zrcalijo predvsem miroljubne težnje, s katerimi je prežet čehoslovaški narod v vsej svoji povojni politiki.

Agrarni «Venkov», ki je glasilo stranke ministrskega predsednika dr. Švehle, pozdravlja podpis protivojne pogodbe kot prvi čin v zgodovini, s katerim se je vojna obsodila kot zločin, je zgubila zakonite temelje ter se izključila iz družbe civiliziranih narodov. Zato ima — nadaljuje list — protivojna pogodba dalekosežen pomen, ker predstavlja proglasitev načel bodočega mednarodnega prava. Psihološki in moralni vpliv nove pogodbe bo ogromen. Pogodba kot taka je plod idealizma in stvarnosti velike moralne vrednosti.

Tudi uradna «Československá Republika» pripisuje protivojni pogodbi velik zgodovinski pomen. Ta pomen pa ne tiči toliko v njeni praktični vrednosti, kolikor marveč v njenem moralnem vplivu. Praktična vrednost te pogodbe se bo pokazala še le tedaj, ko stopi pogodba v splošno veljavo, toda že sedaj se more predvidevati, da bo soudeležba gospodarsko in politično tako mogočne države, kot je Amerika, pri tej pogodbi mnogo povzdignila ugled novega mednarodnega sodišča, ki se ustvari potom sporazuma med državami na podlagi Kelloggove pogodbe. Z njo se hoče reči, da je vojna, posebno pa napadalna vojna odvraten zločin.

Narodno-socialistični dnevnik «České Slovo» vidi v protivojni pogodbi važen korak dalje na poti k zagotovitvi miru. Posebno male države bodo našle v Kelloggovi pogodbi važno ako ne izključno oporo za svoje miroljubne težnje. Pogodbo je treba pozdraviti, ker predstavlja sporazum za mirno sodelovanje ne samo evropskih držav, temveč tudi Amerike in Angleških dominionov.

Krščansko-socialni «Lidové Listy» polemizirajo v svojih pripombah z onimi, ki vidijo v protivojni pogodbi mednaroden čin, ki ima bolj moralen nego političen pomen. Oni, ki tako govore — zaključuje omenjeni list svoja izvajanja — pozabljajo, da ni nič na svetu tako mogočno kot ideja, četudi se ne more takoj ostvariti. Ne mislimo, da nastane takoj v ponedeljek mir, toda toliko je dovoljeno upati, da je politika lahkomiselnih ultimatumov, kakor je bil Berchtholdov ultimatum Srbiji, s katerim se je začela svetovna vojna, onemogočena za dolgo časa. Vrednost Kelloggove pogodbe je moralna, toda v očeh modrih ljudi je moralna vrednost obenem tudi politična vrednost.

Legionarski dnevnik «Narodní Osvobození» naglaša, da protivojna pogodba ne bo spremenila političnega položaja v Evropi. Tudi ne nudi nikake nove praktične sankcije proti napadalni vojni. Narodi, posebno evropski, morajo tudi po tej pogodbi s še večjo odločnostjo in z zbrano energijo dozidavati in krepiti sedanje pravne in politične ustanove, katerim je poverjena organizacija miru.

Socialni demokratje vidijo velik pomen tudi v čisto zunanjem dejstvu, da je prišel v Pariz sam nemški zunanji minister. Tri leta po Locarnu — piše «Právo Lidu» — so se zopet sestali državniki, da podpišejo diplomatski akt. Da Locarno ni ostal le prazna beseda, dokazuje dejstvo, da je šel tudi nemški zunanji minister v Pariz, da osebno podpiše novo pogodbo. Ves čas od sklenitve frankfurtskega miru do l. 1914. ni šel ne noben francoski zunanji minister v Berlin, ne noben nemški v Pariz. Politično in psihološki je bilo to nemogoče.

Naj sledi končno še zanimivo mnenje trgovsko-obrtniškega lista «Reforma», ki piše: «Kelloggova pogodba je nadomestilo, ki ga daje ameriška republikanska stranka Evropi za Wilsonove ideale, ki jih ni hotela priznati. Namesto Družbe narodov postavlja washingtonska vlada svojo protivojno pogodbo. V Družbi narodov je imela vedno prvo in glavno besedo Anglija. S Kelloggovo pogodbo pa se ustvarja nova mednarodna formacija, v kateri bodo Zedinjene države vsemogočne.»

Zemski ostanki majorja Del Prete-ja prepeljani v Genovo

Sprejem krste - Veličasten žalni sprevod po mestu

GENOVA, 30. Genova je sprejela zemske ostanke slavnega letalca Del Prete-ja z velikimi častmi. Po mestu je bilo vse polno žalnih zastav in na ulicah je mrgolelo ljudstva. Po zidovih so bili nabiti številni žalni oglasi, cestne svetiljke so bile opremljene s črnimi trakovi, prav tako tramvaji in javni avtomobili. Tudi konzulati inozemskih držav in inozemska trgovinska in industrijska zastopništva so izvesila zastave na pol droga v znak sožalja.

Prihod parnika «Conte Rosso» je bil napovedan za 14. uro, vendar pa so se že mnogo prej zbrali na nabrežju zastopniki oblastev, razna udruženja in velika množica meščanov.

Parniku, ki je davi odplul iz Villafranke, sta prinesla pred Ventimiglio prvi pozdrav rušilca «Monsambano» in «Curtatone», ki sta ga potem spremljala do Genove. «Conte Rosso» na čigar krovu se je nahajala krsta z zemeljskimi ostanki Del Prete-ja, je srečal pred genovskim zalivom tudi prekooceanski parnik «Duilio», ki je v znak pozdrava ustavil stroje, dočim so se člani posadke razvrstili na krovu in pozdravili po rimljansko. Dva hidroplana — v enem se je nahajal drž. podtajnik v ministrstvu za aeronavtiko on. Balbo — sta krožila nad parnikom «Conte Rosso» in metala cvetje na krov. Kmalu se je tema hidroplanoma pridružilo še osemnajst drugih letal pod De Pinedovim vodstvom.

Na mostu «dei Mille» so čakal zastopniki oblastev, med katerimi je bil tudi brazilijski poslanik iz Rima.

Nekaj minut po 14. uri je «Conte Rosso» pristal ob nabrežju. Stopili so takoj na suho on. Balbo, gen. De Pinedo in poveljnik Ferrarin, katerega so takoj pozdravili njegova sestra in zastopniki oblastev. Istočasno je bila izkrcana krsta z zemeljskimi ostanki majorja Del Prete-ja in položena na topovsko lafeto, pred katero so bili vpreženi trije pari konj. Oddelki letalcev in pristaniške milice so v znak pozdrava sprožili tri salve, na vseh parnikih so turobno žvižgale sirene, množica pa je ginjeno pozdravljala.

Stvoril se je nato žalni sprevod, ki je krenil proti mestu med črnim špalirjem meščanov. Poleg številnih vencev, spravljenih na šest n vozovih, je bilo videti v sprevodu krasne vence Nj. Vel. kralja, on. Mussolinija in brazilijskega poslanika De Teffè-ja.

Po dveh urah je sprevod prispel na veliki trg «Verdi». Sedem aeronavtičnih častnikov je dvignilo krsto z lafete in jo položilo na tla. Valpeti in trobentači iz mesta Lucca, kjer se je bil Del Prete rodil, oblečeni v srednjeveške nošnje, so pozdravili krsto, ki je bila nato blagoslovljena. Dočim so oddelki vojaštva izkazovali vojaške časti, je on. Balbo glasno zaklical ime velikega letalca. Oblasti in množica so odgovorili v zboru.

Krsta je bila nato prenesena na postajo, ki je imela od znotraj vse stene pregrnjene s črno draperijo, in položena na visok katafalk, ob katerem stoji kot častna straža šest orožnikov v paradni obleki. Semkaj se je prišlo poslovit od pokojnika veliko število zastopnikov vojaških in civilnih oblastev.

Še tekom noči bo krsta prepeljana v Lucco, pokojnikov rojstni kraj.

GENOVA, 30. Brazilijski poslanik De Teffè je poslal načelniku vlade on. Mussoliniju in družini pok. majorja Del Preteja brzojavki, v katerih tolmači čuvstva sožalja Brazilije radi prerane smrti slavnega letalca.

Manifestacije v Tirani

Albanci hočejo kralja

TIRANA, 30. Včeraj so se vršile v mestu velike manifestacije za proglasitev kraljevine. Stvorila se je dolga povorka, ki je krenila po ulicah. Manifestacije so se ponovile pred parlamentom, pred vilo predsednika republike in pred italijanskim poslaništvom. Tu so manifestantje vzklikali Italiji in Mussoliniju. Italijanski poslanik comm. Sola se jim je zahvalil s kratkim govorom.

Letalec Maddalena prispel v Marseille

MARSEILLE, 30. Letalec Maddalena, ki je danes zjutraj odletel s svojim hidroplanom iz Ženeve proti Marseille-u, je danes popoldne ob 14. uri prispel semkaj. Pristal je na pomorskem letališču v Berru.

Jez električne centrale se zrušil na Japonskem. - 30 človeških žrtev

TOKIO, 30. Pri električni centrali v Komore-u se je zrušil jez rezervoarja, v katerem se je zbirala voda, ki je gonila turbine centrale. Voda je odnesla 9 hiš, pogreša se 30 oseb, ki so najbrž utonile.

Vihar odnesel skedenj s tremi otroci

MONTREAL (Kanada), 30. V pokrajini, ki se razprostira severno od Montreala, je silen vihar odtrgal lesen skedenj, v katerem so se igrali otroci, in ga treščil par sto metrov daleč. Trije otroci so pri tem izgubili življenje. Razen tega je bilo ranjenih več oseb, med njimi 4 nevarno.

Izdaten blagoslov

GONZAGA, 30. V Monteggiani pri Gonzagi je 32-letna Lidija Gorni povila trojčke; dva sinčka in eno hčerko. Mati in novorojenčki se počutijo prav dobro.

Član poslaništva republike Kolumbije v Rimu utonil pri kopanju

VARNEMUNDE, 30. Včeraj zjutraj so nekateri ribiči našli truplo g. Ignacija Laga, člana poslaništva republike Kolumbije v Rimu, ki je dne 23. t. m. utonil pri kopanju.

Požar uničil 30 pristav v Franciji

CHAMBERY, 30. V kraju St. Juan de la Ville je sinoči izbruhnil požar, ki je upepelil 29 pristav, radi česar je 26 družin, obstoječih iz 105 oseb, ostalo brez strehe. Oblastva so poskrbela, da je bila podana pogorelcem potrebna pomoč.

Dva moška in ena ženska skušajo preplavati Rokavski preliv

BOULOGNE SUR MER, 30. Trije plavači, med njimi ena ženska, so se sinoči spustili v morje z namenom, da preplavajo Rokavski preliv. Nemka Anny Wimmel je pričela svoj poskus ob 18.50 pri rtu Griz Nez; spremlja jo ribiški čoln «Tourlouron». Holandec Banker je začel plavati proti angleški obali, spremljan od motornega čolna «Neptune», od 20.40; Egipčan Helmya pa se je pričel boriti z valovi ob 1. uri ponoči. Spremlja ga vlačilec «Lamorinie».

IV. kongres narodnih manjšin

Govori poslanca dr. Josipa Wilfana in drugih zastopnikov

ŽENEVA, 30. Včeraj predpoldne se je otvoril v «Halle de la Madeleine» četrti kongres evropskih narodnih manjšin, katerega so se udeležili zastopniki kakšnih trideset manjšinskih skupin, pripadajočih k 14 državam. Kongres zastopa 35 milijonov duš.

Prvi krat so se sedanjega kongresa udeležili zastopniki bolgarske narodne manjšine na Romunskem ter zastopniki ukrajinske in beloruske manjšine na Poljskem.

Kongres bo trajal tri dni. Dnevni red obsega razpravo o položaju narodnih manjšin z ozirom na Družbo narodov, proučevanje organizacije kulturnih vezi med manjšinskimi skupinami posameznih držav in njihovimi narodi, vprašanje sodelovanja narodnih manjšin v okviru posameznih državnih skupnosti in končno nekatera vprašanja, nanašajoča se na zbiranje statističnih podatkov, bibliografijo itd.

Predsednik kongresa dr. Josip Wilfan je v otvoritvenem govoru naglašal, da je cilj manjšinskih teženj ohranitev in okrepitev kulturnih vezi nacionalnih manjšin z narodi, iz katerih te manjšine izhajajo. Nastopil je z vso odločnostjo proti asimilacijskim metodam raznih držav in podčrtal dejstvo, da so se te metode zagovarjale ob nekaterih prilikah tudi pred svetom Družbe narodov v nasprotju z določbami pogodb. Ob zaključku svojega govora je dr. Wilfan naglasil, da se bodo dali doseči konkretni uspehi le tedaj, če bodo narodne manjšine složno sodelovale. Pozdravil je končno resolucijo, ki jo je sprejela Zveza društev za Družbo narodov; ta resolucija zahteva, naj se ustanovi pri Družbi narodov stalen manjšinski odbor, naj se raztegnejo na vse članice Družbe narodov obveznosti glede postopanja napram narodnim manjšinam in naj se, v slučaju revizije, vključijo v pravila Družbe narodov načela o zaščiti narodnih manjšin.

Besedo je dobil nato poslanec Geza De Szullo, zastopnik Madžarov v čehoslovaškem parlamentu; naglašal je, da na svetu ne bo miru, dokler posamezne države ne bodo postopale pravično napram manjšinam. Isto mnenje je izrazil tudi dr. Schiemann, nemški poslanec v lotvinskem parlamentu. Govorili so nato g. Estelric, zastopnik katalonske manjšine na Španskem, g. Motzkin, zastopnik Zveze židovskih delegacij v Parizu, in prof. Kurtscinsky, ruski poslanec v estonskem parlamentu. Tudi pravkar navedeni govorniki so kritizirali zadržanje Družbe narodov napram manjšinskemu problemu.

Slične tožbe so se ponovile tudi na popoldanski seji kongresa, čigar predsedništvo je odposlalo Kelloggu brzojavko, v kateri naglaša, da pravega miru ne bo med državami, dokler ne bo vladal mir med narodi; izraža nadalje željo, naj bi bilo delo za preprečitev vojn združeno obenem z delom za preprečitev zatiranja pravic narodnih manjšin.

Med splošnim odobravanjem je bil nato soglasno ponovno izvoljen dosedanji predsedniški odbor kongresa.

Vprašanje madžarskih optantov

BUKAREŠT, 30. Namestnik zunanjega ministra Arnentoianu je danes izročil madžarskemu poslaniku v Bukareštu odgovor romunske vlade na poslednjo madžarsko noto glede vprašanja madžarskih optantov.

Posledice ciklona na otoku Haiti

NEW-YORK, 30. Predsednik republike Haiti, je objavil poročilo o škodi, ki jo je povzročil poslednji ciklon na otoku. Iz tega poročila sledi, da je radi te vremenske nesreče obubožalo nad 100.000 oseb, ker jim je ciklon uničil ves pridelek in so radi poplave izgubili vso živino. Kraji, v katerih je divjal ciklon, so tako opustošeni, da kakih 6 mesecev ne bo mogoče ničesar pridelati.

Odgovor jugoslovenske vlade

na Keloggovo noto

BEOGRAD, 30. V odgovoru, ki je bil izročen ameriškemu poslaniku Prince-ju, izjavlja jugoslovenska vlada, da popolnoma odobrava Kelloggov protivojni pakt, zlasti pa soglaša z njim radi tega, ker ne odvzema pogodbenim strankam pravice obrambe v slučaju napada ali invazije. Jugoslovenska vlada naglaša, da deli naziranje, da je pakt inštrument, ki naj ovekoveči mir in prijateljske odnošaje med pogodbeniki. Poleg tega je izraženo prepričanje, da protivojna pogodba ne nasprotuje paktu Družbe narodov, locarnskemu sporazumu, pogodbam o nevtralnosti ter v obče mednarodnim obvestnostim, ki jih je do sedaj sprejela kraljevina SHS. Končno izjavlja vlada, da je takoj pripravljena podpisati pogodbo.

Italijanski konzuli na Bledu

BLED, 30. S Sušaka je dospel semkaj italijanski podkonzul princ Boncompagni. Jutri pa bosta prispela italijanska konzula iz Ljubljane in Celovca.

Seja vodstva KDK

v Zagrebu

ZAGREB, 30. Seja vodstva KDK se je pričela danes ob 5.40 popoldne in je trajala do 8.30. Seje se je udeležil tudi poslanec dr. Krnjević, ki se je danes vrnil iz Berlina, kjer se je bil mudil na kongresu medparlamentarne unije. Poročal je vodstvu o svojem bivanju v Berlinu.

Po seji so člani vodstva KDK izjavili novinarjem, da sta bili sestavljeni dve resoluciji, ki bosta jutri izročeni javnosti. Prva resolucija govori o komunikeju komande mesta v Zagrebu glede uporabe orožja s strani vojaških oseb v slučaju napadov. Druga resolucija pa vsebuje sklep, da KDK ne bo prisostvovala nobenemu kongresu, sestanku ali svečanosti, na katerih bi bili zastopani predstavniki sedanjega režima.

Odmevi poslednjih protiitalijanskih incidentov v Dalmaciji

SPLIT, 30. Tajnik državne policije Tecilazić, ki je bil v službi onega večera, ko so se vršile protiitalijanske demonstracije, je bil premeščen iz politične v upravno službo, in sicer v Sinj k dr. Didiću, ki je bil, kakor znano, istotako premeščen iz Splita, kjer je bil za vršitelja dolžnosti velikega župana.

Dr. Marinković in poslanik Galli

sta razpravljala o izvajanju nettunskih konvencij

BLED, 30. Danes zjutraj je prispel semkaj zunanji minister dr. Marinković. Ob 11. dopoldne je bil sprejet v avdijenco ter je ostal v «Suvoboru» do 13.30, nakar se je vrnil v hotel «Toplice».

Ob 4. popoldne ga je tam obiskal čehoslovaški poslanik Šeba, ki se je ž njim dolgo razgovarjal. Dr. Marinkovića je nato posetil italijanski poslanik Galli in se z njim razgovarjal pol ure. Kakor doznavamo, sta razpravljala o izvajanju nettunskih konvencij.

Ob 18.30 je dr. Marinković odpotoval v avtomobilu v Ljubljano, odkoder se je z Orient-Expressom odpeljal proti Ženevi.

BEOGRAD, 30. Vojni minister general Hadžić je nocoj ob 18.45 odpotoval na Bled.

Pogreb maršala Fayolle

PARIZ, 30. Na zelo svečan način se je danes izvršil pogreb maršala Fayolle-a. Pogreba so se udeležili tudi maršal Foch, Petain, Lyautey, d'Esperay in zastopniki Združenih držav, Italije in Romunske ter vsi v Parizu navzočni inozemski vojaški atašeji. Krsta je bila položena v začasno grobnico v kapelico «Des Invalides».

Težka letalska nesreča

LONDON, 30. V bližini obale na Tihem oceanu je bilo najdeno na dnu morja neko potniško letalo, ki je bilo preteklo soboto odletelo iz Victorije proti Seattleju in izginilo brez sledu. Nesreča je zahtevala sedem človeških žrtev.

Parnik se je potopil

PITSBURG, 30. Reški parnik «Aliquipha» se je prevrnil, ko je vozil po reki Ohio. Vzrok nesreče ni še pojasnjen. Štirinajst mož posadke se pogreša.

Amundsenovo letalo najdeno?

OSLO, 30. List «Aftenposten» je prejel iz Storknarknsa brzojavko, glasom katere so bili v bližini Vesteraalenskih otokov baje najdeni ostanki Amundsenovega letala «Latham 47». Ta vest pa ni še potrjena. Polarni raziskovalec Hoel, katerega so novinarja vprašali za mnenje, je izjavil, da se mu zdi malo verjetno, da bi morski tok zanesel ostanke letala proti Vesteraalenskim otokom, ker v tistem delu morja kroži tok čisto v nasprotni smeri, in sicer proti severu severo-vzhodu. Razen tega je tedaj, ko je «Latham 47» odletel proti Svalbardom, pihal veter od vzhoda. Fregatni kapetan Otto, ki je nameščen pri norveškem admiraljatu, je tudi izjavil, da je vest, ki jo je prinesel «Aftenposten», malo verjetna. Če pa gre vendarle za ostanke Amundsenovega letala, potem je treba sklepati, da je letalo padlo v morje v bližini norveške obale.

Strašna nevihta nad Monzo

Devet človeških žrtev, kakih 150 oseb ranjenih - Ogromna škoda

MONZA, 30. Včeraj popoldne je nenadoma zadivjala nad mestom in okolico strašna nevihta, ki je povzročila ogromno škodo in zahtevala tudi več človeških žrtev. Okoli 17.30 so se zgrnili nizko nad mesto gosti, temni oblaki in kmalu nato je nenadoma zarohnel silen vihar, ki ga je spremljala debela toča. Ljudje so začeli preplašeni begati po ulicah, iščoč zavetja, medtem je vihar pričel svoje uničujoče delo; lomil je drevesa, odnašal polkna z oken, drobil šipe, trgal opeko s streh ter podiral vse, kar se je ustavljalo njegovi divji sili. V malo trenutkih so bile ulice posejane z opekami, vejami ter najraznovrstnejšimi predmeti. V primer, kako strašno je divjal vihar, zadostuje omeniti, da je v mestnem vrtu lomil stoletna drevesa ter jih zanesel po več sto metrov daleč. Pri mestni stolni cerkvi se je pod njegovim pritiskom zrušil kamenit stolpič, ki je treščil skozi streho katedrale v kapelico sv. Katarine, kjer se je razbil. Na pokopališču je vihar prevračal nagrobne spomenike ter podrl kapelico, ki ni bila še dograjna. Pri nekaterih tovarnah so se zrušili visoki dimniki in mnogim posopjem je vihar odtrgal strehe. Nevihta, ki je trajala samo kakih 15 minut, je imela tragične posledice; zahtevala je 9 človeških žrtev, kakih 50 oseb pa je bilo nevarno ranjenih in so bile prepeljane v bolnišnico; stanje nekaterih ranjencev je smrtno nevarno. Razen teh je bilo lahko poškodovanih kakih 100 oseb, ki so jih ranili drobci šip, opeke in raznovrstni predmeti, ki jih je vihar raznašal vsenaokoli.

Mesto nudi žalostno sliko, zlasti ponoči, ker je javna razsvetljava radi poškodb, ki so jih utrpele električne napeljave, ukinjena. Vihar je poškodoval tudi telefonske in brzojavne napeljave. Škoda je — kar je pač umljivo — ogromna. Najhujše so prizadete tovarne, katerih poslopja so močno poškodovana.

Sinoči okoli polnoči sta prispela iz Milana tamošnji podprefekt comm. Boltraffio in poteštatov namestnik on. Torrusio, ki sta v spremstvu zastopnikov lokalnih oblasti obiskala ranjence v bolnišnici.

Na Turškem se že uvaja latinica

ANGORA, 30. Doba, potrebna za vpeljavo latinice namesto arabske pisave, ne bo tako dolga kot se je prvotno dozdevalo. Poučevanje latinice v šolah uspešno napreduje in kmalu bodo ljudje po večini zmožni nove pisave. Predsednik republike že piše svoja pisma v latinici.

Letalska nesreča

NEW-YORK, 30. Iz Kierbesa poročajo, da so včeraj našli v tamošnji okolici letalo, s katerim sta g. Merrill, ravnatelj letalske službe na letališču Curtiss Field, in g. Edwin Onde, ravnatelj letališča v Buffalu, odletela v pondeljek iz Buffala proti New Yorku in sta se medpotoma ponesrečila. Letalo je bilo popolnoma sežgano in poleg njega sta ležali trupli obeh letalcev.

...nerika

LONDON, 30. Angleški zunanji minister Austen Chamberlain je danes zjutraj odpotoval s svojo ženo in sinom iz Londona proti Liverpoolu, odkoder bo odpotoval v Ameriko, kjer namerava prebiti svoj zdravstveni dopust. Minister je bil videti jako slab; v obraz je bil bled in izmučen; hodil je s težavo, tako da sta mu sin in žena morala pomagati stopiti na vlak.

Vzroki intervencije v Sofiji

po zatrdilih angleškega lista

LONDON, 30. Diplomatični urednik «Daily Telegrapha» zatrjuje, da je dobil podrobnejše informacije o vzrokih angleške in francoske intervencije v Sofiji.

Pravi, da se je intervencija izvršila na prošnjo s strani Jugoslavije, katero je podpirala Francija. Jugoslavija in Francija sta tako-le utemeljevali svoje stališče:

1) Radi spora, ki je izbruhnil v makedonskem odboru, bi bil nastop bolgarske vlade proti makedonstvujuščim olajšan; 2) če bi bolgarska vlada ne hotela nastopiti proti makedonstvujuščim, bi bilo s tem dokazano, da je ona soodgovorna za njihova početja; 3) nastop proti makedonstvujuščim smatrajo za neobhodno potreben tudi bankirji, ki postavljajo to kot pogoj za dovolitev posojila Bolgarski; 4) razpustitev makedonskega odbora je neobhodno potrebna za sklenitev sporazuma med Jugoslavijo in Bolgarsko, sporazuma, ki ga želita tudi Francija in Velika Britanija.

Presunljiva drama

PARIZ, 30. «Journal» poroča o presunljivem dogodku, ki se je dogodil v neki vasi v bližini Viga. Pred kakimi 10 leti se je neki Emilij Pardinas, sin priprostega poljedelca, izselil v Argentinijo, kjer si je s pridnim delom pridobil lepo premoženje, a je pozneje radi raznih nesreč, ki so ga doletele, popolnoma obubožal. Nedavno se je Pardinas odločil, da se vrne v domovino. Pred kakim tednom se je izkrcal v Vigu, odkoder se je odpravil peš proti rojstni vasi, kjer je živela njegova mati, katera si je z denarjem, ki ga ji je bil sin svoj čas poslal iz Amerike, kupila lepo posestvo. Ker ga je bilo sram, da bi razkril materi, ki je medtem izgubila moža, svoje ubožtvo, se je Pardinas skril v gozdič blizu vasi in ponoči je skrivaj prihajal v hišo matere, kjer je v kuhinji pobiral ostanke jedil, da bi botolažil lačni želodec. Toda vdova je kmalu zapazila, da prihaja ponoči tuj človek v hišo, zato je ukazala svojim poslom, naj skušajo zasačiti neznanca. Neko noč je sama stala na preži, skrita za drevesom v bližini hiše. Kmalu je zapazila, da se nekdo previdno plazi proti kuhinji. Meneč, da ima opraviti s kakim lopovom, je ustrelila s puško proti neznancu, ki se je zgrudil mrtev na prag hiše.

Ko je nato pristopila bliže k mrtvecu, je z nepopisno grozo spoznala v njem svojega sina.

DNEVNE VESTI

Preiskave radi požiga na Proseku

Kot smo poročali že včeraj, je uvedla tukajšnja kvestura pod vodstvom g. kvestorja samega obsežno preiskavo, da se izsledijo storilci zločinskega požiga Legínega otroškega vrtca na Proseku. Varnostno oblastvo je ustavilo tekom včerajšnjega dne številne sumljive osebe ter zaslišalo mnogo kmetov s Proseka in bližnjih vasi.

Aretacija je bila odrejena proti sedmim osebam, izmed katerih pa sta bili le dve pridržani v zaporu, medtem ko jih je bilo ostalih pet po daljšem zaslševanju zopet izpuščenih.

Kot poroča sinočnji «Piccolo delle ore 18», se zdi, da se do sinoči niso bili izsledili še nikaki sigurni podatki. Upa pa se, da bodo požigalci čim prej identificirani. Preiskava se mrzlično nadaljuje.

Praktična kmetijska šola v Pazinu

Prejeli smo:

Praktična kmetijska šola v Pazinu, kjer se predvsem poučuje živinoreja, stopi letos v novembru v IX. leto svojega obstanka. Naučno ministrstvo je povzdignilo šolo v moralno bitje in ji dalo na razpolago obilno sredstev.

Redni učni tečaj traja celo gospodarsko leto, t. j. od novembra do oktobra naslednjega leta. Zavod pa ima poleg glavnega tečaja tudi pripravni tečaj, v katerem se mladeniči pripravljajo za vstop v redni tečaj, in še tretji dopolnilni tečaj. Predavanja se vršijo v predpoldanskih urah in so razdeljena tako, da učenci rednega tečaja morejo in morajo obiskovati tudi nekatera predavanja pripravnega tečaja, da izpolnijo svoje znanje. Predavanja obsegajo sledeče predmete:

1) v pripravnem tečaju: jezik, nravnost, zemljepis, računstvo, zemljemerstvo in risanje, naravoslovje, splošno kmetijstvo, čebelarstvo, sviloreja, telovadba, petje, veronauk;

2) v rednem tehničnem tečaju: kmetijstvo, živinoreja, sirarstvo, sadjereja, vinogradništvo, prašičereja, perutninarstvo, kemija, knjigovodstvo, gozdarstvo, jezik in zgodovino, kmetsko zdravstvo, telovadba, petje in veronauk;

3) v dopolnilnem tečaju:

One predmete, za katere ima gojenec posebno veselje in v katerih se hoče izpopolniti.

V šolo se sprejemajo na podlagi sprejemnega izpita samo kmetski sinovi iz Julijske Krajine, ki so končali ljudsko šolo in 16. leto starosti. Isto velja tudi za zunanje gojence, za slušatelje in praktikante. Vsi mladeniči, katerih starši ne živijo v Pazinu, morajo stanovati v zavodu. Za notranje gojence je v šolskem zavodu na razpolago 30 mest, in sicer: a) 12 brezplačnih b) 18 takih, za katera se plača vnaprej po 120 lir mesečno.

Mladeniči, ki se želijo vpisati, morajo vložiti prošnjo čim prej, a najkasneje do 31. oktobra t. l., katera naj se pošlje v priporočenem pismu na naslov: Ravnateljstvo praktične kmetijske šole, Pisino, Istria.

Prošnja mora biti podpisana od načelnika občine in opremljena s sledečimi prilogami: odpustnico iz ljudske šole, domovnico, rojstni list spričevalo o zdravju, spričevalo o dobrem nravnem in političnem obnašanju, ubožni list (samo pri prošnjah s katerimi se prosi obenem tudi za brezplačno mesto).

Vsi, ki bodo sprejeti v šolo, morajo plačati vnaprej v dveh obrokih 100 lir za nabavo šolskih potrebščin ter za orodje, ki postane na koncu tečaja gojenčeva lastnina Vsak gojenec ima stanovanje in hrano v zavodu in mora biti preskrbljen s potrebno obleko in perilom, a poleg tega mora prinesti s seboj vsaj dva para rjuh, en pokrivač, dve blazini in štiri brisalke.

Tisti, ki bodo sprejeti, dobijo pravočasno poziv, naj pridejo v šolo. Za natančnejša navodila naj se prizadeti obrnejo na ravnateljstvo šole v Pazinu.

PREBIVALSTVO ITALIJE V PRVI POLOVICI L. 1928

Te dni so bili objavljeni podatki o rojstvih in smrtih, ki so bile registrirane v Italiji v prvi polovici letošnjega leta.

Od januarja do konca junija se je rodilo v kraljevini 576.331 otrok napram 587.702 v odgovarjajoči dobi lanskega leta. V prvi polovici letošnjega leta se je torej rodilo za okoli 11.000 otrok manj nego lani v enaki dobi. Na drugi strani pa je umrlo v prvih šestih mesecih letošnjega leta manj ljudi nego v odgovarjajoči dobi lanskega leta, in sicer letos 314.328, a lani 332.935 oseb. Prebitek novorojenih nad umrlimi je torej znašal v omenjeni dobi 262.603 duše napram 254.769 v prvi polovici lanskega leta.

Demografično vprašanje, kot ga je opredelil za Italijo načelnik vlade, ima torej vedno isti dve strani, ki določata tudi smer tozadevne propagande in delovanja: na eni strani preprečevati hotno zmanjševanje števila rojstev in pospeševati gibanje za večjo plodovitost, na drugi strani pa braniti življenje proti smrti. V obeh smereh so se dosegli že znatni uspehi.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

29. avgusta 1928.

Trg je vedno nespremenjen. Je še dokaj dober in tudi živahen v kupčijah. Vendar se pa pričakujejo v najkrajšem času spremembe, ker po zadnjih deževjih jesen silí z mogočnimi koraki v deželo in seveda tudi na trge.

Zadnji cenik je bil sledeči:

Zelenjava: česen 120—150 za stot; rdeča pesa za kuho 160—200; navadna bela pesa 80—160; korenje 130; navadno belo zelje 100—120; male kumare 50—200; čebula 30—60; večje kumare 60—70 fižol v stročju 240—300; fižol v stročju za luščenje 330; ločike 150—280; rdečezelena paprika za kuho 100—160; krompir 50—65; veliki poper 120—180; paradižnik 50—150; radič 160—400; radič za kuho 40—150; špinača 100—300; mali fižol v stročju 340—500; buče za kuho 60—280; malancane 80—180.

Sadje: fige 50—110; indijske fige 80; limone 80—100 lir za zaboj; jabolka 100—160; hruške 80—280; breskve 100—400; melone 120—280; češplje 40—120; «amoli» 250; grozdje 100—360.

Cene brutto per netto. V razprodaji na drobno so cene za 20% višje.

Trgovina z lubenicami (anguriami) je v Trstu v polnem razvoju. Na trgu jih je zelo mnogo in držijo cene 50—60 lir za kvintal. So pa tudi še bolj po ceni. Zdi se, da so lubenice v teh dneh dosegle višek.

Kočljiv trenutek je došel za češplje. Došel je čas, ko si skrbne mamice vsako leto nabavijo primerno količino tega sadja, da si pripravijo za zimo konzervo, ki jo Čehi v nekoliko spremenjeni obliki imenujejo «povidel». Skoro vsako leto ta pojav da trgu izredno živahno sliko. Letos tega ni. Vsaj v obsegu, kakor druga leta ne. Temu je kriva kakovost in na drugem mestu cena češpljam. Sadje, ki bi v ceni dovoljevalo nakup v primerni množini, je skrajno potrebno, ako se skrbna gospodinja hoče izogniti neprimernim stroškom za nabavo sladkorja. Gospodinje sicer upajo na zboljšanje položaja, toda upanje gotovo ni utemeljeno, ker v naših krajih češplje zgodaj zorè in so torej že dosegle, kar so mislile. Uvoženo sadje te vrste pa ne bo nikakor nižje v cenah.

Sploh bo letos malo sadja ugodnega za vkuhavanje. Vzrok tiči v suhem poletju, ki je vzelo sadju le nekoliko mokrote, tako da je sadje sedaj precej vodeno. Isto je z grozdjem, ki pa — edino — izenačuje to pomanjkljivost v kakovosti s primerno nizkimi cenami. Uvoženo grozdje boljše vrste je precej dražje od domačega.

Sadni del trga bo na višku v prvi polovici septembra. Spremembe bodo večinoma količinske, kajti dvomljivo je, da bi se kakovost blaga, ki ima še priti na trg, zamogla v bistvu razločevati od kakovosti blaga na trgu, toliko bolj, ker vremenska predvidevanja pravijo, da gremo nasproti zelo deževni dobi, ki bo pomenila zastoj v zorenju in nevarnost, da sadje lahko začne gniti.

Sicer pa — bomo videli...

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 29. avgusta 1928

Rojeni: 3;
umrli: 7;
poroke: 4.

Iz tržaškega življenja

Motorno kolo trčilo z avtom

32-letni Angelo Morosini, doma iz Milana, se je včeraj mudil v naših krajih. Z avtomobilom MI22328 se je peljal iz Sežane proti Gorici. Na ovinku, ki ga cesta napravi pri cerkvi v Križu, pa mu je nenadoma privozil naproti s svojim motornim kolesom 25-letni Ivan Volk, doma iz Štorij hiš. štev. 54. Ker sta vozila s precejšnjo naglico, se nista mogla drug drugemu ogniti in Volk je s silo zavozil v levo stran avtomobila. Morosini je avtomobil ustavil in dvignil Volka, ki je bil padel s kolesa in se pri tem močno poškodoval, ter ga prepeljal v tržaško bolnišnico. Službeni zdravnik ga je pregledal in ugotovil, da si je zlomil levo nogo. Sprejet je bil v IV oddelek in se bo moral zdraviti šest ali sedem tednov.

Z drevesa je padel

11-letni šolarček Avgust Biteznik, stanujoč na Kjadinu štev 688 se je včeraj popoldne igral na dvorišču svoje hiše. Med drugim se je spravil tudi na neko drevo in se pričel zibati na veji. Pa se je veja nenadoma zlomila in dečko je treščil na tla. Na njegovo vpitje mu je prihitela na pomoč mati, ki je dala poklicati zdravnika rešilne postaje. Zdravnik je ugotovil, da si je fant zlomil levo nogo; zato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti v X. oddelku.

Na delu se je poškodoval

20-letni mehanik Bruno Turk, stanujoč v Lonjerju hiš. štev. 251, je včeraj popoldne skupno s svojim 27-letnim bratom, Justom popravljal vodnjak na hišnem dvorišču. Ker je imel izvršiti neke popravke na vodnjakovem dnu, se je dal, privezan na vrv, spustiti na dno. Ko se je tako spuščal se mu je zapičil v nogo jekleni kavelj, ki je bil pritrjen na vrvi, in ga močno ranil. Brat, ki je držal vrv, ga je koj povlekel iz vodnjaka in ga popeljal v tržaško bolnišnico. Tukaj so ga pregledali in ga pridržali v X. oddelku, kjer se bo moral precej časa zdraviti.

Nezgoda v plavžih

Celestin Mirošič dvainddvajsetletni delavec, stanujoč na Vrdeli štev. 831, je zaposlen v škedenjskih plavžih. Včeraj popoldne se je nahajal v skladišču materijala, kamor je bil šel po težko železno kolo. Ko je kotalil pred seboj kolo, se je to nenadoma prevrnilo in mu padlo na desno nogo. V mestni bolnišnici, kamor je bil šel iskat pomoči, so mu ugotovili težke poškodbe na nogi, z morebitno zdrobitvijo kolena. Sprejet v X. oddelek se bo moral zdraviti dober mesec dni.

Po stopnicah je padel

Aleksander Lenghi, star 74 let, stanujoč v Vicolo S. Chiara štev. 7, je stopal včeraj popoldne po stopnicah svoje hiše navzdol. Nenadoma se mu je izpoddrsnilo da je padel na tla in se pobil po čelu. Sostanovalci, ki so mu priskočili na pomoč, so ga prepeljali v mestno bolnišnico, kjer je bil sprejet v X. oddelek.

Oko si je ožgala

35-letna Emilija Bratoš, stanujoča v ulici della Guardia štev. 25, je zaposlena v skladišču gob v ulici Apollonio štev. 5. Včeraj popoldne je čistila neke gobe s solitrno kislino, pri tem pa ji je prišla kaplja kisline v oko, da jo je pričelo močno žgati. Odpravila se je koj v mestno bolnišnico, kjer so ji oko izprali, tako da je lahko še tekom večera odšla domov.

Pade s strehe in si zlomi roko

9-letni šolarček Svetozar Godina, stanujoč pri Sv. M. M. Spodnji štev. 620, se je včeraj popoldne igral z drugimi fantiči na dvorišču svoje hiše. Ko se je nahajal na strehi neke lesene zgradbe pri hiši, se mu je izpoddrsnilo, da je padel z višine kakih štirih metrov na tla. Domači, ki so mu prihiteli na pomoč, so ga prepeljali v mestno bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil, da si je Svetozar zlomil levo roko. Ko so ga pa obvezali, je zapustil bolnico, ker se bo zdravil doma.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Komisije za zboljšanje kobariške okolice

Te dni si je tozadevna komisija ogledala kobariško okolico z namenom, da jo zboljša in dvigne na ta način produktivnost na Kobariškem. Komisija je bila sestavljena iz gg. inž. Pedeja, ing. Tonizzo. dr. Carrerija, ing. De Varda, dr. Marsasana, g. Juretiga in dr. Randija.

Birma v komenskem dekanatu

V komenskem dekanatu se bo vršilo birmovanje, ki ga bo delil prezvišeni goriški knez in nadškof Sedej — v sledečem redu: V Rihemberku 2. sept., v Šmarjah 3. sept.; v Branici 4. sept. dopoldne, v Gaberjah pa popoldne; v Štjaku 5. sept., v Kobjeglavi 6. sept. dopoldne, v Štanjelu pa popoldne, v Komnu 8. sept., v Gorjanskem 9. sept. dopoldne, popoldne pa v Velikem dolu; v Pliskovici 10. sept. predpoldne, popoldne pa v Gabrovici; v Škrbini 11. sept., v Temnici 12. sept. dopoldne, popoldne pa na Vojščici. Škofa bo spremljal stolni dekan msgr. Valenčič.

Goriški gasilci odšli v Turin

V sredo zvečer je odšel oddelek goriških gasilcev pod vodstvom ing. Del Nerija v Turin, kjer se bodo udeležili mednarodnega gasilskega tečaja, ki se vrši od 30. t. m. pa do 6. septembra.

Nova maša v Velikih Žabljah na Vipavskem

Dne 2. septembra t. l. bo bral ob 10. uri dopoldne v Velikih Žabljah na Vipavskem novo mašo tamošnji domačin Venceslav Vrtovec o. Družbe Jezusove. To bo gotovo slovesen dan za vse Velikožabeljce, ko bo njihov rojak daroval svojo prvo mašo. Venceslav Vrtovec — kot poroča «Goriška Straža», ki prinaša zgoraj omenjeno vest, je bil gojenec goriškega deškega semenišča. Leta 1914 je dovršil z odliko goriško gimnazijo in se mislil posvetiti duhovskemu stanu. Toda prišla je svetovna vojna, ki je tudi njega povlekla v svoj krvavi vrtinec.

Vrtovec je bil nadporočnik pri zrakoplovcih ter bil v zraku hudo ranjen. Zdravil se je v ljubljanski bolnišnici in v bolniku je vedno bolj dozorevala misel, da bi se posvetil duhovskemu stanu. Želja se mu je izpolnila.

Cirkus Kludsky

Kot smo že omenili, je dospel v Gorico svetovno znani cirkus Kludsky, ki je imel včeraj in v sredo že tri predstave. Nastopa veliko zverin, levov, tigrov, medvedov, kamel, slonov in konjev. Cirkus nudi vsestranski užitek. V Gorici ostane do nedelje. Predstava se prične vsak večer ob pol devetih — pa tudi popoldne.

Travo so žele

V goriško bolnišnico se je morala priti zdraviti 15-letna Alojzija Zgubin, ker se je urezala v levo roko s srpom, ko je žela travo. Deset dni se bo morala zdraviti.

TOLMIN

Z gimnazije

Ravnateljstvo tukajšnje gimnazije sporoča, da morajo oni, ki hočejo v jesenski sezoni delati sprejemni izpit v prvo gimnazijo, privatisti izpit za vstop v IV. gimnazijo ali v prvi licej — kot tudi vsi drugi, ki hočejo delati vsposobljenostni izpit za kak drugi razred, predložiti najkasneje do 2. septembra t. l. na ravnateljstvo šole prošnjo opremljeno s potrebnimi dokumenti, ki so sledeči:

1) rojstni list (pravilno uverovljen), 2) identitetno izkaznico oziroma temu odgovarjajoč izkaz, izdan od kompetentne oblasti, 3) eventuelni šolski izkaz, 4) Potrdilo o cepljenih kozah, 5) dokumenti, iz katerih je razvidno, da se je plačala taksa (sprejemna taksa za I. licej lir 150. Za pripust v različne gimnazijske razrede L 50, za II. licej L 100). Takse se plačajo potom poštne nakaznice, nastavljene na Tolminski registerski urad.

So oproščeni od plačevanja taks: vsake vrste vojne sirote; otroci onih družin, ki prebivajo v pokrajinah, naznačenih v kr. odl. zak. iz dne 7. januarja 1926 št. 135.

K sprejemnim izpitom za v prvi razred gimnazije so pripuščeni oni ki v letu 1928. končajo deseto leto svoje starosti.

Vsi jesenski izpiti sprejemni kot vsposobljenostni, se pričnó 17. septembra t. l. po redu, ki je izpostavljen na šolski deski.

IDRIJA

Skoro živa zgorela

Težka nesreča se je zgodila te dni v Spodnji Idriji. Zahtevala je mlado žrtev, komaj 5-letno deklico Ivanko Gnezda. Ko se je ta namreč približala ognjišču, na katerem je gorel ogenj, se ji je vnela obleka in otročiček je pričel — takorekoč — goreti. Dasi so nekateri nesrečo kmalu zapazili in dekletce s plahto pogrnili in tako ogenj na nji zadušili, je vendar petletna Ivanka — prenešena v bolnico — kmalu nato izdihnila. Oblasti sedaj raziskujejo, ako so starši za nesrečo odgovorni.

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi naše nepozabne

Marije

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo č. g. župniku Salvadori za tolažbo tekom bolezni, trsteniški godbi in barkovljanskim pevcem za ganljive žalostinke, vsem darovalcem in nosilkam cvetja in vencev in vsem onim blagim osebam, ki so prihitele od blizu in daleč, da spremijo pokojnico k večnemu počitku.

TRST - TRSTENIK, 30. avg. 1928.

Žalujoči družini

PETELIN in **ŠKERL.**

Tablice
ASPIRINA
se morajo namočiti v kozarcu vode, da zadobijo hitrejšo in in popolnejšo učinkovitost.
Pristne tablice Aspirina so neprekosljive proti **glavobolu** in **zobobolu, revmatizmu, bolečinam v sklepih, prehladu, protinu,** živčnim boleznim itd.

Pristni izdelek nosi zelen ovitek s križem Bayer.

Advokat
Dr. H. Okretič
se je preselil s svojo pisarno
v Via Valdirivo 30, II.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omej. poroštvom
uraduje v lastni hiši
Via Torre bianca 19, I.
Telefon štv. 25-67.

Sprejema navadne hranil. vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge na čekovni promet in jih obrestuje
po 4%
Večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema „DINARJE“ na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. - Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. - Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8·30 do 13 in od 16 do 18.
Ob nedeljah je urad zaprt.

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (178)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

— Oprosti, draga Vilma, za besede, ki ti jih bom rekel, toda tako mi veli čast, — je tiho, toda odločno začel. — Vem, da me ljubiš; globoko sem ti hvaležen za ljubezen in tvojo skrb zame, ki je nisem vreden, ker te ljubim samo kakor sestro: vsako drugo čuvstvo je v meni umrlo. Nikoli več se ne oženim, ker ne maram one-srečiti one, ki bi postala moja žena. Ti, Vilma, si vredna polne ljubezni in jo najdeš, o tem sem uverjen. Mene pozabiš in tedaj nastopi trenotek, ko poreče: Hvala ti, Egon, da nisi izrabil moje slabosti in nisi napravil iz mene samo gospodinjo brez ljubezni. — To, kar se ti v tem trenotku zdi sreča, bi se izpremenilo v pravcati pekel; za žensko je prehudo, da jo ljubljeni človek samo trpi, ljubiti pa ne morem več, Milica je odnesla s seboj moje srce. Delal bom in sčasoma pridem do duševnega ravnovesja; toda jaz moram biti sam in nimam pravice prikovati k sebi drugo bitje.

Vilma je poskočila in njeno bledo obličje so pokrile rdeče pege.

— To je torej tvoj odgovor? — je rekla s pridušenim, pretrganim glasom. — Ti me odbijaš zaradi one pritepenke, ki si jo privlekel iz Rusije? In še vedno ne moreš pozabiti te pustolovke, ženske brez načel in poštenja, ki ti je zastrupila življenje in te privedla do samomora? Ne moreš je izruti iz svojega srca? Zaradi nje ne moreš vzljubiti druge, ki bi bila tvoja sužnja in tvoja z dušo in telesom? **Mene** si zapostavil tej vlačugi, ki te je varala in te končno zapustila?

Grof je vstal, velika guba mu je legla na čelo, a glas mu je zvenel jezno in strogo.

— **Nikomur** ne dovoljujem, — čuješ, slabo govoriti o Milici. Ona me ni varala ne izdajala, ker ni sposobna laži. Naju so ločile nesrečne okolnosti, toda jaz cenim v njej samostojnost nazorov in ponosno, čisto dušo, ki mi je bila vedno odprta knjiga. Tudi moram reči, da si nisem nikoli želel za ženo **sužnjo,** in dasi je v človeškem življenju poosebljena čednost lepa, — vendar mi je vse to nezadostno in jaz imam raiši Miličine nedostatke in muhe.

Ko je videl, da je Vilma prebledela in se opotekla, je nadaljeval z mehkejšim glasom:

— Oprosti, da ti moram govoriti take bridke resnice. Nikdar bi tega ne napravil, če nisi sama izzvala tega pogovora; toda hotel sem z enim mahom odločiti zadevo, da si ne bi delala upanj, ki se ne morejo izpolniti.

— O! Jaz sem te razumela, — je vzkliknila Vilma vsa iz sebe. — Ti še upaš, da se vrne? Toda zaman se tolažiš s tem upanjem: meni je znano, da se poroči s Kromskim...

— To sem vedel, — jo je ukazovalno prekinil grof, — toda ali ni to vseeno? Milica je zdaj prosta in se more poročiti, s komur hoče. Ravno tako je z menoj. Prost sem in želim tak ostati. Tvoje besede dokazujejo samo to, s kako težavo kažeš svojo pohlevnost, ko si ljubosumna in zahtevaš to, do česar nimaš najmanjše pravice. Kaj bi še le bilo, če bi imela kakšno pravico do mene? Namesto da se poganjaš za nemogoče, bodi razumna, Vilma, in ne odbijaj sreče? Vem, da te doktor Roden ljubi, in on je pošten človek, z vsemi umskimi in srčnimi lastnostmi, ki morejo osrečiti žensko. Vzemi ga in nove dolžnosti ti vrnejo mir, a mož izleči tvojo dušo.

Vilma je postala zbadljiva.

— Prosim te, da ne skrbiš za mojo srečo, se že sama zanjo pobrigam! A ti, brezumnež, ostani zvest svoji «kozakinji» in objokuj jo do smrti; ona sama me bo maščevala in dokaže vso «neodvisnost» svojih nazorov. Njena «čistost» ti pripravi dar, ki ti ga ne zavidam, toda ne maram si kvariti veselja, ki ga daje prijetno presenečenje, — je zavpila Vilma in kakor strela švignila iz sobe.

Skozi okno je grof videl, kako je stekla z mostovža, se vrgla v svoj koleselj in odhitela po hrastovem drevoredu; v naglici je celo pozabila svoj klobuk.

Ko je sestričin koleselj izginil v daljavi, je olajšano vzdihnil in zaničljiv nasmeh mu je šel preko obličja.

— Usoda je norčava! Daje človeku to, česar ne mara, odvzame mu pa, po čemer hrepeni, — je zašepetal in sedel v naslanjač. — Vilma me moleduje za ljubezen, Milica pa jo tepta z nogami; moje srce se izčrpava od hrepenenja po oni, ki me je zavrgla, a odbija ono, ki me obožuje. Toda kaj je mislila z namigovanjem na neko presenečenje, ki bo brškone zame neprijetno? Že zopet kakšno umazano obrekovanje, ki mi ga predloži o primerni priliki.